

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ

ἰς ἐξ ὑμῶν δὲν ἀναγινώσκει μίαν τοῦλάχιστον ἐφημερίδα καθ' ἐκάστην· τίς δ' ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν τῶν ἐφημερίδων γινώσκει τὸ ποσὸν τῶν περιοδικῶν φύλλων, ἅτινα καθ' ἐκάστην παραδίδονται ὡς βορὰ τοῖς κατοίκοις τῶν δύο ἡμισφαιρίων. Ἐὰν ἔχετε τὴν περιέργειαν νὰ σχηματίσητε ἰδέαν τινὰ περὶ τούτου ἀκολουθήσατέ μας ἐπὶ τινὰ λεπτὰ ἐν τῷ πεφωτισμένῳ τῆς

δημοσιογραφίας ἄνθρω. Λέγοντες πεφωτισμένῳ ποιούμεθα βεβαίως χρῆσιν ὑπερβολῆς· διότι ὑπάρχουσι πλεῖστα ὅσα ἐφημερίδες χρησιμεύουσαι ἀποκλειστικῶς ὡς ὄργανα ἐκπέμποντα σκότος, ὡς εἰ ἰδρῦθησαν ἀπλῶς καὶ μόνον ὅπως ἐπιχέωσι τὴν σκιὰν καὶ τὸ χάος εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν.

Ὅπως δὴ ποτε ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ἅπασαν τὴν ὑφ' ἡλίον ἐκδιδόμενων περιοδικῶν φύλλων ὑπερβαίνει τὰς 35,000 καὶ ἀναλογεῖ σχετικῶς πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῆς γῆς ἀνὰ ἓν περιοδικὸν ἐπὶ 28,000 ἀτόμων.

Τῆν πρώτην θέσιν κατέχει ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ ἡ γερμανικὴ Εὐρώπη ἀριθμοῦσα περὶ τὰς 20,000 ἐφημερίδων· τῶν μεγάλων δ' εὐρωπαϊκῶν κρατῶν προεξέρχεται ἡ Γερμανία.

Ἐν Γερμανίᾳ ἐκδίδονται ὑπὲρ τὰς 5,500 περιοδικῶν φύλλων, ὧν τὰ 800 εἶναι ἡμερήσια. Ἐκ τῶν περιοδικῶν τούτων, ὧν πλεῖστα εἰσὶν ἐφημερίδες θρησκευτικῶν δογματικῶν, σχολῶν διαφόρων, ἐπιστημονικῶν θεωριῶν, ταξιδιῶν, θήρας καὶ ἐφημερίδες πρὸς χρῆσιν τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ τῶν χωρικῶν, τὰ πλείονος συστάσεως ἄξια εἰσὶν ἀναντιρρήτως τὰ περιέχοντα ἐπιστημονικὰς καὶ φιλολογικὰς συλλογὰς. Ἐν αὐτοῖς σταδιοδρομεῖ πλησίστιον τὸ βαθὺ καὶ φιλοσοφικὸν πνεῦμα τῆς Γερμανίας, ἐν αὐτοῖς γεννῶνται αἱ παραδοξώτεραι ἐπιστημονικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἰδέαι, αἱ μᾶλλον ἀπρόοπτοι θεωρίαι, τὰ παραδοξώτερα συστήματα καὶ τὰ σπουδαιότερα θέματα ἐν ἅπασιν τοῖς κλάδοις τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιστημῶν.

Ἡ ἀρχαιότερα ἐφημερίς ἐν Γερμανίᾳ εἶναι ἡ ἐν Φραγκφούρτῃ ἐκδιδόμενη «Ἐφημερίς τῶν Ταχυδρομείων», ἰδρυθεῖσα τῷ 1616· ἡ δὲ μᾶλλον διαδεδομένη εἶνε ἡ «Βερολίνεος Ἐφημερίς» ἐκδιδουσα 55,000 ἀντιτύπων καθ' ἐκάστην. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν Γερμανίᾳ ὁ τύπος δὲν εἶναι συγκεκεντρωμένος ὡς ἐν ἄλλοις κράτεσι, φέρ' εἰπεῖν ἐν Γαλλίᾳ· διότι ἐν ἐκάστῃ πόλει κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σπουδαία ἐκδίδονται ἐφημερίδες μεγάλῃς ἀπολαύουσαι ὑπολήψεως.

Δευτέρα ἔρχεται ἡ Ἀγγλία μετὰ 4000 περιοδικῶν φύλλων, ὧν 800 ἡμερήσια· τὰ σπουδαιότερα τούτων εἶναι ὁ «Τηλέγραφος» ἐκδιδὼν καθ' ἐκάστην 250,000 ἀντιτύπων, ἡ «Σημαία» 242,000, τὰ «Ἡμερήσια Νέα» 160,000 καὶ οἱ «Καιροί» 100,000.

Ἡ Γαλλία ἔπεται μετ' ἰσαριθμῶν σχεδὸν ἑφημερίδων, ὧν αἱ 1586 ἐκδίδονται ἐν Παρισίοις καὶ αἱ 2506 ἐν ταῖς ἐπαρχίαις· ἐξ αὐτῶν 360 μόνον εἶναι ἡμερήσιαι.

Ἡ Ἰταλία κατέχει τὴν τετάρτην θέσιν ἀριθμοῦσα 1400 ἑφημερίδας, ἐξ ὧν 200 ἐκδίδονται ἐν Ῥώμῃ, 140 ἐν Μιλάνῳ, 120 ἐν Νεαπόλει, 94 ἐν Τουρίνῳ καὶ 79 ἐν Φλωρεντίᾳ. Ἐκ τῶν Ἰταλικῶν ἑφημερίδων 160 εἶναι ἡμερήσιαι· ἀρχαιότερα δὲ πασῶν εἶναι ἡ «Ἐφημερίς τῆς Γενούης» ἰδρυθεῖσα τῷ 1797.

Ἐν Αὐστρο-Οὐγγαρίᾳ ἐκδίδονται 1200 ἑφημερίδες, ὧν 450 ἡμερήσιαι· μία δ' ἐκ τῶν περιεργότερων εἶναι ἡ «Acta comparationis litterarum universarum», Ἐπιθεώρησις τῆς συγκριτικῆς φιλολογίας. Αὕτη ἔχει συντάκτας καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον καὶ ἄπσαι αἱ γλῶσσαι τῆς γῆς ἀντιπροσωπεύονται ἐν αὐτῇ· εἶναι οὕτως εἰπεῖν ἑφημερίς παγκόσμιος.

Ἡ Ἰσπανία ἀριθμεῖ περὶ τὰ 850 περιοδικὰ φύλλα, ὧν τὸ ἐν τέταρτον εἶναι ἑφημερίδες πολιτικαί. Αἱ ἰσπανικαὶ ἑφημερίδες εἰσὶν ἐν γένει καλλιτεχνικῶς ἐκτετυπωμένοι καὶ δὲν ἔχουσι συνδρομητάς, ἀλλὰ πωλοῦνται ἐν ταῖς ὁδοῖς. Γεγονός περιεργὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἰσπανικοῦ τύπου εἶναι ὅτι οἱ πρῶτοι ἰδρύσαντες ἑφημερίδας ἦσαν τυφλοί. Αἱ ἑφημερίδες αἱ καλούμεναι τότε «Relationes» ἐξεδίδοντο κατ' ἀρίστους ἐποχὰς καὶ περιεῖχον συνήθως ἄσματα, ἅτινα ἔψαλλον ἀνὰ τὰς ὁδοὺς οἱ πωλοῦντες αὐτὰς τυφλοί.

Ἡ Ῥωσσία μόλις ἀριθμεῖ 800 ἑφημερίδας, ἐξ ὧν 200 ἐκδίδονται ἐν Πετροπόλει καὶ 75 ἐν Μόσχῃ. Πλεῖσται τούτων ἐκδίδονται εἰς δύο καὶ τρεῖς γλώσσας. Ὑπάρχει μία ἐκδιδομένη ῥωσιστί, γερμανιστί καὶ γαλλιστί, δύο γερμανιστί καὶ ῥωσιστί. Ἐν τῷ ῥωσικῷ τύπῳ ἀντιπροσωπεύονται πολλαὶ γλῶσσαι. Γινώσκω μὲν 9 ἑφημερίδας γερμανικὰς, 4 γαλλικὰς, 2 λατινικὰς, 2 ἐβραϊκὰς, 1 ἀγγλικήν, 1 πολωνικήν, 1 φινλανδικήν, 1 ἀρμενικήν, 7 ἑσθονικὰς, 4 τσαρταρικὰς, 3 γεωργιανὰς κτλ. Ἡ μᾶλλον διαδεδομένη ἑφημερίς ἐν Ῥωσσίᾳ ἐκδίδοι 71,000 ἀντιτύπων καθ' ἑκάστην.

Ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσι σχετικῶς πολλαὶ ἑφημερίδες. Ἐν ἑκάστῃ πόλει καὶ κομποπόλει ἐκδίδονται μία ἢ πλείονες ἐν Ἀθήναις δὲ πλεῖσται. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκδιδομένων ἑφημερίδων εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρισθῇ διότι αἱ πλεῖσται αὐτῶν φαίνονται ὡς κομῆται ἐπὶ τοῦ δημοσιογραφικοῦ στερεώματος.

Ἐν Ἑλβετίᾳ ἐκδίδονται 450 ἑφημερίδες, ὧν τινες εἰσὶ σπουδαιόταται. Μία περιεργὸς λεπτομέρεια εἶναι ὅτι δύναται τις νὰ ἐγγραφῇ ὡς συνδρομητὴς εἰς ἅπαντα ταῦτα τὰ φύλλα ἀντὶ 3000 φράγκων περίπου κατ' ἔτος.

Τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Ὀλλανδία ἔχουσιν ἰσάριθμα σχεδὸν περιοδικὰ φύλλα, ἀνὰ 300 περίπου ἑκάστη.

Ἐν Σουηδίᾳ, Νορβηγίᾳ καὶ Πορτογαλίᾳ, ὁ τύπος δὲν κατέχει σπουδαίαν θέσιν· εἶναι ἐν τούτοις ἐλεύθερος ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ.

Ἡ κίνησις τοῦ τουρκικοῦ τύπου εἶναι ἀρκούντως ζωηρά. Μόνη ἡ πτωτεύουσα τῆς τουρκικῆς αὐτοκρατορίας ἀριθμεῖ περὶ τὰς 50 ἑφημερίδας ἐκδιδομένας τουρκιστί, ἑλληνιστί, γαλλιστί, ἀγγλιστί καὶ ἀρμενιστί.

* *

Ἐξ Εὐρώπης μεταβῶμεν εἰς Ἀσίαν, ἐν ἣ ἠέλπομεν εὑρεῖν περὶ τὰς 3000 πε-

ριοδικῶν, ὧν τὰ πλεῖστα ἐκδίδονται ἐν Ἰαπωνίᾳ καὶ ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς Ἰνδίαις, αἵτινες θεωροῦσι τιμὴν αὐτῶν τὸ νὰ συναγωνίζονται κατὰ τοῦτο πρὸς τὴν μητρόπολιν.

Ἡ Κίνα εἶναι ἥμισυ γόνιμος εἰς ἐφημερίδας. Ἐν αὐτῇ γινώσκομεν μόνον τὴν King-Pau, ἐπίσημον ἐφημερίδα, ἐκδιδομένην ἐν Πεκίνω εἰς τρεῖς ἐκδόσεις καθ' ἐκάστην ἐπὶ χάρατος διαφόρων χωριῶν, τὰς δύο ἐφημερίδας Chen-Pao καὶ Hu-Pao ἐκδιδόμενας ἐν Σαγγάῃ καὶ τὴν ἐφημερίδα τῆς κυβερνήσεως ἐν Κορέᾳ, ἧς ἡ ἰδρῶσις τῷ 1884 ἐγένετο ἀντικείμενον σπουδαίας συζητήσεως. Προῦκειτο νὰ ὀρισθῇ ἡ γλῶσσα εἰς ἣν θὰ ἐξεδίδετο. Κατ' ἀρχὰς ἐξεδόθη ἐν τῇ σινικῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὶ ἐγένοντο παρ' αὐτῆς, ἀπεφασίσθη ἀπὸ τοῦ τετάρτου φύλλου νὰ ἐκδίδηται εἰς τρεῖς γλώσσας, τὴν σινικὴν, τὴν κορεατικὴν καὶ μίαν εὐρωπαϊκὴν.

Ἰαπωνία! Ἰδοὺ χώρα βαδίζουσα γιγαντιαίοις βήμασι πρὸς τὴν πρόοδον. Ἀριθμεῖ 2000 ἐφημερίδων φερουσῶν μελωδικωτάτους τίτλους, οἷον «Χοτσι-σχιμπούν», «Νιτσινιτσισχιμπούν», «Τσοῦασχιμπούν», «Μαίνιτσισχιμπούν» κτλ. Ἡ τελευταία εἶναι ὄργανον τοῦ ριζοσπαστικοῦ ἰαπωνικοῦ κόμματος. Ἄν ποτε τυχὸν περιέβη εἰς χεῖρας σας σχιμπούν τις (ἐφημερίς) μὴ λησμονεῖτε ὅτι ὀφείλετε ν' ἀναγνώσῃτε αὐτὴν ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω.

Χαιρετίζομεν ἐν παρόδῳ τὰς τρεῖς γαλλικὰς ἐφημερίδας τῆς Κοχινγίνης καὶ τὰς τῶν Ἰνδιῶν καὶ εὐχρηθῶμεν τὸ «ὡς εὖ παρέστης» τῇ πρώτῃ ἐφημερίδι τῆς Τογκίνης «Τὸ μέλλον τῆς Τογκίνης», ἧτις ἐκδίδεται εἰς μικρὸν σχῆμα καὶ ἧς ἡ τετάρτη σελὶς ἀφιερῶται ὀλόκληρος πρὸς δημοσίευσιν ἀγγελιῶν ἐμπόρων Γάλλων ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἀποκατεστημένων.

Προβόλομεν φανῆ ἔλλειπεις ἂν δὲν παρεθέτομεν τινὰς τῶν ποιητικῶν τίτλων, ὡς φέρουσιν αἱ ἐφημερίδες τῶν Ἰνδιῶν καὶ ἐξ ὧν οἱ ἰδρυταὶ νέων ἐφημερίδων, οἱ πάντοτε ἐν ἀμηχανίᾳ εὐρισκόμενοι προκειμένου περὶ ἐκλογῆς τίτλου, δύνανται νὰ ἐμπνευσθῶσιν ὅπως βαπτίσωσι τὰς ἑαυτῶν. Καὶ πράγματι εὐρίσκομεν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐφημερίδας τιτοφορουμένας ὡς ἑπεται: «Ὁ Ἀντανακλάστης τοῦ Φωτὸς», «Τὰ Φωτεινὰ Ὅρη», «Ὁ Λάμπων Ἥλιος», «Ἡ Ἀνατολὴ τῆς Πανσελήνου», «Τὸ Φῶς τῆς Ἠθικότητος», «Τὸ Θαυμάσιον Δένδρον», «Ὁ Ὄμιανὸς τῆς Σοφίας», «Ἡ Θάλασσα τῶν ἱατρικῶν Ἐπιστημῶν» κτλ.

Ἐν Βελουχιστάν καὶ Ἀργανιστάν δὲν ὑπάρχουσιν ἐφημερίδες. Ἀλλὰ δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ καὶ ἐν Περσίᾳ, ἐνθα ἐκδίδονται ἐξ περιοδικῶν, ἧτοι ἡ «Ἰράν» ἐφημερίς ἐπίσημος, ἡ «Ἰτιλά», ἡ «Ρούζ», ἡ «Ναρμί-Ἐλμί», ἡ «Μιρρίς», ἡ «Τεμπρῖζ» καὶ ἡ «Φαράχ». Ἡ πρώτη ὥθῃσις ἡ ὀβελίσια εἰς τὸν περσικὸν τύπον ὀφείλεται εἰς τὸν Σάχην.

* *

Ἡ Ἀφρικὴ σχεδὸν δὲν ἔχει τύπον. Ἐν αὐτῇ μόλις ἐκδίδονται 200 ἐφημερίδες ἐξ ὧν 30 ἐν Αἰγύπτῳ καὶ αἱ λοιπαὶ ἐν ταῖς διαφόροις εὐρωπαϊκαῖς ἀποικίαις.

* *

Ἡ Ἀμερικὴ κατέχει σπουδαίαν θέσιν ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ. Ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις μόνον ἐκδίδονται 12,500 ἐφημερίδες, ὧν αἱ 1000 εἰσὶν ἡμερή-

σαι. Ἡ πρώτη ἀμερικανικὴ ἔφημερίς ἐξεδόθη ἐν Βοστώνῃ τῷ 1704 ὑπὸ τὸν τίτλον «Νέα τῆς Βοστώνης». Ὁ ἀμερικανικὸς τύπος ὄλιγον ἀναπτυχθεὶς μέχρι τοῦ 1800 ὅτε ἤρθιμει μόλις 200 ἔφημερίδας, ἐπαιήσατο γιγαντιαίας προόδους ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος. Τῷ 1840 ὑπῆρχον ἐν Ἀμερικῇ 1630 ἔφημερίδες, τῷ 1860 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἔφθασεν εἰς 4000 καὶ ἔκτοτε ὑπερετριπλασιάσθη, Ἐν ἑκ τῶν σπουδαίων φιλολογικῶν γεγονότων εἶναι καὶ ἡ ἐν Νέα Ὑόρκῃ κατὰ τὸ 1883 ἔκδοσις λατινιστῆς μηνιαίας ἐπιθεωρήσεως τιτλοφορουμένης ἡ «Λατινικὴ», ἣς ὁ ἰδρυτὴς προτίθεται νὰ διαδώσῃ ὡς κοινὴν γλῶσσαν τὴν φίλην ταύτην τῆς σπουδαζούσης νεολαίας. Μνημονεύσωμεν πρὸς τούτους περιεργείας χάριν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις 120 ἔφημερίδες, ἅς συντάσσουσιν, ἐκδίδουσι καὶ διαχειρίζονται μαῦροι. Ἡ ἀρχαιότερα τούτων εἶνε ἡ «Elevator» ἰδρυθεῖσα πρὸ δεκαοκταετίας ἐν Ἀγίῳ Φραγγίσκῳ.

Ἐν Καναδᾷ ἐκδίδονται περὶ τὰ 700 περιοδικὰ φύλλα, ἐξ ὧν πλεῖστα γαλλιστῆ· ἐν Κεμπέκ λ. χ. ἔθθα ἐκδίδονται 20 ἔφημερίδες καὶ ἐπιθεωρήσεις, τέσσαρες μόνον εἶναι ἀγγλικαὶ αἱ δὲ λοιπαὶ γαλλικαί.

Ἐκτὸς τοῦ Μεξικικοῦ καὶ τῆς Βρασιλίας, ἔθθα οὐκ ὀλίγα ἐκδίδονται ἔφημερίδες ὑπολείπεται ἡμῖν ν' ἀναφέρωμεν τὴν Ἀργεντινὴν Δημοκρατίαν, ἣς ὁ τύπος ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ ἐξήκοντα περιοδικῶν φύλλων.

* *

Τέλος ἔχομεν καὶ τὴν Ὀκεανίαν, ἔθθα ὀλίγιστα ἐκδίδονται ἔφημερίδες, συντασσόμεναι καὶ ἐκδιδόμεναι κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν ἀποίκων. Ὁφείλωμεν πρὸς τούτους νὰ μὴ παραλείψωμεν καὶ τὴν Αὐστραλίαν, ἣς αἱ 700 ἔφημερίδες εἶναι ἅπασαι· σχεδὸν ἀγγλικαὶ καὶ τὰς Σανδβίχας νήσους, ὧν ἡ πρωτεύουσα Χονολουλού ἔχει ὀκτὼ ἔφημερίδας, πέντε εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν καὶ τρεῖς εἰς Χιουαϊενικήν.

* *

Ὅπως συμπληρώσωμεν τὴν σχετικῶς βραχυτάτην ταύτην μελέτην περὶ τοῦ Παγκοσμίου Τύπου παραθέτομεν τὰ ποσὰ τῶν εἰς ἐκάστην τῶν κυριωτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν ἐκδιδομένων ἔφημερίδων. Πρώτη εἶναι ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα ἀντιπροσωπευομένη ὑπὸ 16,500 φύλλων· ταύτη ἔπονται ἡ γερμανικὴ ἀντιπροσωπευομένη ὑπὸ 7800 φύλλων καὶ ἡ γαλλικὴ ὑπὸ 6850· τὴν δὲ τετάρτην θέσιν κατέχει ἡ ἰσπανικὴ γλῶσσα μετὰ 1600 ἔφημερίδων.

Μ. . .

